

soudu vyšších stolic. Proto soud rekursní nepochybil, když k rekursu vymáhající strany usnesení exekučního soudu ze dne 13. dubna 1925 zrušil a exekučnímu soudu nařídil, aby v řízení exekučním pokračoval.

Čís. 5180.

Exekuce k vydobytí peněžní pohledávky proti eráru jest přípustna, když příslušné orgány státu odepřely likvidovati nebo vyplatiti pohledávku přes to, že za to bylo žádáno a lhůta k plnění uplynula. Není zá vady, by za těchto podmínek nebyla vedena exekuce i na daňové pohledávky státu.

(Rozh. ze dne 14. července 1925, R I 597/25.)

Ve sporu Jana B-a proti železničnímu eráru o náhradu škody bylo žalobě ohledně některých položek právoplatně vyhověno, ohledně jiných položek byl spor veden dále. Jan B. domáhal se vyplacení právoplatně přisouzené náhrady na příslušném ředitelství státních drah, jež žádost zamítlo, ježto prý výplata není nutná, dokud celý rozsudek není právoplatným. Ministerstvo železnic nevyhovělo stížnosti, načež Jan B. navrhl, by ku vydobytí jeho pohledávky byla mu povolena exekuce zabavením přesně označených daňových nároků eráru proti určitým osobám. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, maje za to, že vymáhající věřitel měl dříve podati stížnost ku nejvyššímu správnímu soudu, a kromě toho, že zabavení daní jest nepřípustným, ježto se jím zasahuje do finanční výsosti státu. Rekursní soud exekuci povolil. Důvody: Exekuce proti eráru není nepřípustnou, nýbrž odvislou od splnění jistých podmínek. Podle platných předpisů dějí se totiž peněžní platy státu osobám soukromým poukázáním částky, jež se má platiti, úřadem k tomu ustanoveným a vyzvednutím poukázaného peníze u státní pokladny proti řádné stvrzence. Poněvadž tyto předpisy exekučním řádem nepozbyly platnosti, musí věřitel, aby mu byla povolena pro jeho vykonatelnou pohledávku exekuce, podati průkaz, že se marně snažil u příslušného úřadu dosáhnouti nutné poukázání a že mu pokladna odepřela vyplacení dotyčného peníze. V tomto směru prokázala vymáhající strana předloženými doklady, že se nejdříve obrátila na příslušné ředitelství státních drah, potom vzhledem ku zamítavému stanovisku tohoto na ministerstvo železnic, a že též tento úřad rozhodl zamítavě o její stížnosti. Vymáhající strana vyčerpala tedy všechny kroky, přípustné v řádném pořadu správním, které v tomto případě byly nutnými k dosažení nezbytného poukázání a které měla po ruce. Aby nastoupila zdlouhavou a nákladnou cestu stížnosti na Nejvyšší správní soud, nelze na vymáhající straně požadovati, zejména když jde o vyplacení pohledávky právoplatně přiznané, jejíhož trvání nedotkne se nijak posud nevydané konečné usnesení o části požadovaného bolestného, a vymáhající strana není dle zákona povinna, by musila použití mimořádného opravného prostředku na Nejvyšší správní soud. Vymáhání právoplatně přiznané a tudíž vykonatelné pohledávky v rámci zákonných ustanovení

nelze však pokládati za pochybený zásah do finanční svrchovanosti státu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nelze o tom pochybovati, že předpis §u 409 c. ř. s. o lhutě ke splnění závazku platí také při rozsudcích proti eráru a že právoplatný rozsudek o soukromoprávním závazku tvoří také proti eráru exekuční titul podle §u 1 čís. 1 ex. ř. Není zákonného předpisu, který by výslovně a všeobecně prohlašoval exekuci proti eráru za účelem vydobytí vykonatelných peněžních pohledávek za nepřipustnou. Tvrdí-li tedy stěžovatelka, že rekursní soud nemůže se k odůvodnění svého rozhodnutí odvolati na žádný zákonný předpis, bylo by jí lze namítnouti, že naopak není v tom směru pro erár jako podmět soukromoprávních závazku výjimky, že tedy nastupuje pravidlo. Neprávem odvolává se stěžovatelka na dekret dvorské kanceláře ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. (čl. IX., čís. 5 úvod. zák. k ex. ř.), neboť tento předpis jedná o zabavení pohledávek, příslušejících proti státu jako poddlužníku, nikoliv o exekuci proti státu jako dlužníku. Ale v tomto případě netřeba se vůbec zabývati otázkou, již mnohokrát řešenou, zda je proti eráru přípustna exekuce k vydobytí peněžní pohledávky, když rozsudečná lhůta k plnění nebyla zachována (§ 409 c. ř. s. a § 7 ex. ř.), neboť v tomto případě jde o přímé odepření placení, pokud se týče poukazu k placení peněžních pohledávek, přisouzených vymáhajícimu věřiteli exekučním titulem proti eráru přes to, že lhůta k plnění dávno uplynula. Vymáhající věřitel přiložil již k exekučnímu návrhu jednak dva výnosy ředitelství státních drah, kterými toto vrací věřiteli kvitanci s oznámením, že podle názoru finanční prokuratury výplata není nutná, dokud celý rozsudek není právoplatný; jednak výnos ministerstva železnic, jímž nebylo vyhověno stížnosti vymáhajícího věřitele, protože prý finanční prokuraturou nebyl dán potřebný poukaz k výplatě. Netřeba blíže odůvodňovati, že rozsudek může se státi pravoplatným a k exekuci způsobilým také jen z části a jen ohledně některých nároků, neboť jinak byl by předpis §u 490 c. ř. s. zbytečným. V případě, o který jde, erár, zastoupený svými orgány, oprávněnými k poukazu výplaty, přímo odepřel vyhověti právoplatnému soudnímu rozsudku; i stěžovatelka tvrdí, že to učinily státní úřady, zastupující železniční správu a to ředitelství státních drah, ministerstvo železnic a finanční prokuratura a že prý odepření stalo se z vážných důvodu a zájmů státní pokladny, o kterých prý netřeba jednati a kterých finanční prokuratura také neudala. Za tohoto stavu věci nezbylo ovšem vymáhajícimu věřiteli, než dovolati se pomoci soudu podle předpisu exekučního řádu. Také dosavadní judikatura zastává vesměs stanovisko, že i proti eráru jest exekuce pro peněžní pohledávky přípustna, když buď poukazující úřad odepře poukaz, nebo pokladna přes poukaz odepře výp'atu (srv. na př. rozhodnutí 1294 a 2931 sb. n. s. a celou řadu rozhodnutí dřívějšího Nejvyššího soudu ve Vídni uvedenou v komentáři Neumann str. 84 při §u 15 ex. ř.). O nějakém neoprávněném zásahu do finanční svrchovanosti státu nemůže býti řeči, když i stát jako podmět souk

mých práv a závazku musí se podrobiti právoplatnému soudnímu rozsudku, který byl jeho jménem vydán. Netřeba řešiti otázku, zda exekuce, vedená na jiné majetkové podstaty než pohledávky daňové — o jaké tu jde — byla by přípustnou. Pro názor stěžovatelky, že vymáhající věřitel, jemuž přísluší nárok proti železniční správě, nemůže žádati uspokojení z pohledávek finanční správy, není v zákoně podkladu, neboť jde jen o různá správní odvětví téhož právního podmětu, totiž státu jako dlužníka. Předpis §u 1441 druhá věta obč. zák., daný pro započtení a mající na mysli, že někdo má proti jedné státní pokladně pohledávku, na kterou by chtěl započítati dluh u jiné státní pokladny, se na tento případ právě tak málo hodí, jako zákon ze dne 18. prosince 1922, čís. 404 sb. z. a n. o úpravě hospodaření ve státních závodech, ústavech a zařízeních, jenž praví v §u 5 výslovně, že na předpisech o právním zastoupení státního majetku a o vedení exekuce proti státu se nic nemění. Zájmy veřejné nejsou v tomto případě zabavením dotyčných daňových pohledávek dotčeny, když současně má jimi býti shlazen dluh téhož státu, a když je dlužníku vždy volno, by vymáhané pohledávky zaplatil a zrušení exekuce si vymohl.

Čís. 5181.

Pro nárok na náhradu škody proti obci v Čechách, ježto opomenula učiniti bezpečnostní opatření při vykopávce za účelem opravy stoky u silnice, jest přípustným pořad práva.

(Rozh. ze dne 14. července 1925, R I 598 25.)

Žalobce tvrdil v žalobě proti obci v Čechách, že se večer sřítíl za tmy do otevřené stoky v žalované obci a uplatňoval nároky na náhradu škody, tělesným zraněním při tom utrpěné proti žalované obci z toho důvodu, že při opravě a čištění stoky odstraněné kamenné desky a vykopávku tam složití dala a řádně zadržela nebo jinak spolehlivě neohradila, nehledíc k tomu, že osvětlení v kritickém místě vůbec chybělo. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud prvního státního žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti. Důvody: Jedná se v první řadě o to, zda žalovaná obec podnikajíc stavební opravu, dbala opatrnosti a ostražitosti, stavebníkům vůbec uložené, zejména, zda výkon stavební opravy svěřila způsobilé osobě, poněvadž žalobce též vytýká, že k provedení opravy použila vůbec nezpůsobilých a nezdatných osob (§ 1315 obč. zák.). To vše jsou otázky práva soukromého, o nichž rozhodovati povolány jsou soudy a ty také trestati mají ony stavebníky, kteří výstražná znamení při stavbě opomenuli (§ 380 tr. zák.). V tomto sporu přichází osvětlení odkryté stoky v úvahu nikoli jako veřejnoprávní povinnost obce, uložené jí u výkonu místní policie, a ne jedná se tedy o zanedbání této bezpečnostní policie žalovanou obcí ve smyslu §§ 36 a 37 obecního zřízení, jak první soud za to má, nýbrž jde o to, zda obec vyhověla bezpečnostním opatřením, od každého stavebníka požadovaným, při čemž osvětlení nebezpečného místa není jediným požadavkem bezpečnosti, nýbrž běží také o řádné ohrazení místa.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.